

Els tortosins de Barcelona

El passat mes d'abril tingué lloc la primera trobada de l'anomenada 'Diàspora Ebreca', col·lectiu que aplega gent de les Terres de l'Ebre resident amb caràcter temporal, principalment estudiants, o permanent per motius de treball a Barcelona i la seua àrea metropolitana. Els objectius de la nova entitat és generar un espai de diàleg per tractar temes que interessin al territori.

Josep Bayerri Raga,
periodista

La presència associativa de gent ebreca a Barcelona ve de lluny. La primera societat que agrupava els tortosins residents a Barcelona es va registrar el 1885 amb el nom de 'Colònia Tortosina' i va instal·lar la seua seu al carrer Sant Pau, número 17, primera planta. El fundador i primer president fou Manuel Porcar Tió, que aleshores era regidor (1877-1890) i després alcalde de Barcelona (1891-92). Això féu que la societat tortosina gaudís de notable prestigi i influència a la ciutat. Justament aquests mateixos anys (1890-91) un altre tortosí, Alberto Bosch Fustegueras, era alcalde de Madrid. Porcar tornà a Tortosa, on desplega importants iniciatives de caràcter econòmic com la fundació del Banc de Tortosa, la promoció del Balneari de Remolins o la construcció del "pont pagant" amb Josep Franquet Ferreres i Joan Brunet Alsina com a socis.

La 'Colònia Tortosina' no degué durar gaire, ja que se'n perd el rastre deu anys després, però prompte apareix una entitat nova: el 'Centro Comarcal Tortosino'. Fou aquest que el 1921 demana que li fos cedida la capella de Sant Pere de la Basílica del Pi on s'instal·la un altar de la Mare de Déu de la Cinta amb un retaule historicista i la imatge de la Verge, obra de l'escultor Martí Cabre. Durant molts anys, un diumenge de cada mes, la colònia tortosina a Barcelona promovia una missa a l'altar de la Cinta i fins fa ben poc, i potser també actualment -no ho sé- se celebrava la diada de la Mare de Déu el primer diumenge de setembre.

Les dues entitats responien a l'empenta de les comunitats de tortosins residents permanents a Barcelona per raons econòmiques o professionals, era majoritàriament gent gran i adinerada vinculada a

les famílies aleshores dominants a la vida social de Tortosa. Res a veure amb les iniciatives posteriors promogudes bàsicament per estudiants. A principis del segle XX, el nombre d'universitaris era molt reduït i exclusivament de famílies riques; fou a partir dels anys cinquanta que el nombre de joves tortosins a Barcelona augmenta notablement, quan la Universitat s'obri a les classes mitjanes, atès que no havia facultat fora de les grans ciutats i els joves de les comarques de l'Ebre es concentraven a Barcelona.

En aquella època, les comunicacions eren cares i els trens lents; els estudiants es passaven moltes setmanes sense anar a Tortosa, cosa que feia que es trobessin a Barcelona. Fou en aquest context que el 1955 es creà el 'Club Universitari', el primer president del qual fou Pedro Bau Blasi, que es reunien a Barcelona per preparar activitats a desenvolupar a Tortosa durant les vacances, principalment de Nadal i Setmana Santa. A principis dels seixanta hi havia barris de la ciutat amb més presència tortosina a pisos en règim de despesa només per a dormir (regits per vides amb 6 o 7 hostatjats estudiants); era la zona propera a l'Hospital Clínic i l'Escola Industrial, els carrers de Casanova, Villarroel, València i Mallorca. El bar 'Xiu xiu' fou un d'aquests punts de trobada dels estudiants de Tortosa, Amposta, la Ràpita, la Cava....

A més de "l'Universitari", les iniciatives eren moltes i sovint amb gent de localitats diverses. Recordo l'any 1962 que vam conformar un grup d'antics alumnes o admiradors de Mossèn Manyà, amb Jaume Ruiz, que anys a venir seria alcalde de Gandesa, Josep Fornos de Rasquera, Josep Maria Fores, entre altres que volíem tirar endavant una revista tortosina a Barcelona que s'anomenaria 'Font Calda'; aleshores la gent de les Terres

La gent de les Terres de l'Ebre sempre han tingut el neguit per fer sentir la personalitat pròpia i organitzar-se fora de la seua terra, com és el cas de la trobada del nou grup Diàspora Ebreca.

de l'Ebre a la diàspora no tenien cap recel en dir-se tortosins.

Durant els anys vuitanta i noranta les iniciatives de reunir gent de

les Terres de l'Ebre a Barcelona foren diverses. Recordo uns dinars que van arribar a ser multitudinaris. Però això ja és història recent

que molts lectors recordaran per haver-la viscut personalment. La darrera, la 'Diàspora Ebreca' de la qual avui en parlem.

Mi niño no me come
" mites i llegendes"
Emili Marqués. Pediatre

Escola de pares
Clínica Terres de l'Ebre
TORTOSA Servei de pediatria

BIBLIOTECA
Marcel·lí Domingo

Dissabte 2 juny 11:30h
Biblioteca Marcel·lí Domingo
(Tortosa)